

הַלְבּוֹת תָּפְלִין סִימָן לְדַלְתָּה לְוָיָה

ביאורים ומוספים

סִימָן לְהָדֵן מִנְנָן הַשִּׁטִּין

[משנ"ב ס"ק ב]

וְטוֹפְרִים קָהִילִים אֵין מִזְקָקוֹן בְּתַחַלָּת רָאשֵׁי קֶשֶׁרוֹת וּקְשָׁגִים
בְּאֲשֶׁר יַזְעַמְן לְקַפֵּס⁽¹⁾.

וּמִימִן כָּתֵב הַקְּسָת הַסּוֹפֵר (ס"י ב ס"ב), שִׁישׁ לְהַזְהָר מָאָר לְעֶשֶׂת
אֶת הַשְׁוֹרוֹת שָׁוֹת שְׁלָא תְּהִי אֶחָת נְבָנָת וְאֶחָת יוֹצְאָת, וְאֶפְיוֹלָה
אֶת אֶחָת לְאֶתְעָא מְהֻשְׁטָה, מִשּׁוּם "זֶה אָלֵי וְאָנוּהוּ", וּכְמוֹ שָׁכַתְבָּה
הַמְשֻׁנְבָּה לְעַיל (ס"י לְבָ ס"ק קְמָה).

[משנ"ב שם]

לֹא יִמְשַׁךְ אֶתְחִיּוֹת אוֹ וְקַצְרֵר קְרֵבָה בְּנֵי לְבָנָן רָאשֵׁי הַשִּׁטִּין, כִּי אֵין
נוּי לְקַפֵּלָן, אֶכְלָמָעַט רָשָׁי⁽²⁾.
וְכָתֵב הַקְּסָת הַסּוֹפֵר (ס"י יַד לְשַׁכְתַּה הַסּוֹפֵר ס"ק ד), שַׁעֲרֵיךְ לְדַרְךְ
שְׁלָא תְּשַׁתְּהַנֵּה צוֹרָת הָאוֹת בְּכֶרֶת. וּבְמִשנ"ב לְעַיל (ס"י לְבָ ס"ק קְנָה)
הַתְּבָאָר, שִׁיכּוֹל לְמִשּׁוֹרָא אֶת הַאוֹתּוֹת בֵּית דָלָת רַיִ"שׁ וּכְדוּרָה, כִּי
שִׁיחַר הַשִּׁטִּין שָׁוֹת.

[משנ"ב ס"ק ג]

בֵּין בְּשָׁלִידָר וּבֵין בְּשָׁלִידָרָאשׁ⁽³⁾.

וְכָמוֹ שָׁכוֹנִיהָרָא"שׁ הַלְבּוֹת תָּפְלִין קְבָר, אֶמְרֵפִי הַרְאָא"שׁ) מִמָּה
שָׁאמְרוּ בְגָמְרָא (מִנּוֹת ל, ב) שְׁמוֹ שָׁאוֹן לְזַהֲלִין שֶׁל יְד וּשְׁלֹה
שְׁתִי תָּפְלִין שֶׁל רָאשׁ, מְחַפֵּה עֹר עַל אֶחָת מְהֻן וּמְנִיחָה עַל יְדָה,
הַרְיָה שָׁאוֹן מִנְנָן הַשִּׁטִּין מַעֲכָב.

[משנ"ב שם]

וְיִשׁ מְהֻרָשָׁוּנִים שְׁמַחְמִירִין בָּזָה אֲפָלוּ בְּדִיעַבְדָּר⁽⁴⁾.

וּכְמוֹבָאָר בְשׁוּעָה לְקַמְנָן (ס"י לו ס"ג) וּבְמִשנ"ב שָׁם (ס"ק ט).

[משנ"ב שם]

דְּפָרְשִׁיות פָּאַלוּ מְצִיוּי קָאָד דְּכַוְּבִּיְהָן קָס עֲבִין גְּנָרִים⁽⁵⁾.
וּרְאָה עָדָה מָה שָׁכַתְבָּה בָּה לְעַיל ס"י לְבָ ס"ק קָג.

סִימָן לְרָאָזְדוֹן בְּתִימְבָּתָן

[משנ"ב ס"ק א]

וְהַוָּא בְּקִין אֵם נְשַׁתְּגָה הָאָות מְצֹוֹתָה אַחֲרֵי הַכְּתִיבָה עַל-יְדֵי גְּנָבָה⁽¹⁾.
וְכָגֵן שְׁנָעָשָׂה הַנְּקָבָב אֶמְצָעָוָךְ יְרֵךְ הָאָות ה"א, וְלֹא נְשָׁאָר בָּהּ שִׁיעָר
ה"א עַד הַנְּקָבָב, וּכְדַלְעַיל (ס"י לְבָ ס"ק מג).

[משנ"ב ס"ק ב]

וְאֵם לֹא הַנִּיקָם אֲדָם מְעוֹלָם אַלְיוֹ לְשֶׁם מִצּוֹת תָּפְלִין, יוּכָל
לְהַחְלִילִפְסָם⁽²⁸⁾.

(28) והטעם מבואר בש"ע ל'קמן (ס"י מב ס"א), שככל זמן
שלא הניחן, אינו חשוב אלא הזמנה בעלמא, וכיימה לא' כרבא
בנסחדין (מו, ב) שהזמנה לא' מילתה היא. אמן לשנותו לדבר
חול, כתוב לעיל (ס"י לב ס"ק בו) שאסור, כיון שהזמנה
לגוף הקדושה היא הזמנה לעניין שאסור להשתמש בחוץ שימוש
חול, כאמור ברמ"א ל'קמן (ס"י מב ס"ג). [וראה ביה"ל ד"ה הוא
חל].

רומי שהונחו לו בחפיליו פרשיות של ר"ת במקום של רשיי, כתוב
בש"ת שבת הלווי (ח"ד ס"י ד) שמותר לו להוציאן ולהשתמש
בכתיים לפרשיות של רשיי, בין שההשתמשות בהן בחפילין של
ר"ת היתה בטועת, ובודאי לא היה רוצה בכך, ועוד יש לצרף את
דעת הסוברים שמותר לשנות מרי"ת לרשיי.

[משנ"ב שם]

וְאֶפְאָלָו אָם הַתְּהִתָּה עַלְיָהָן מְעַקְנָא לְקַפֵּלִין בְּשִׁירָצָה, לֹא מְהֻנִּי,
דְּמַקְשָׁשׁ לְחַל לֹא מְהֻנִּי תְּנָא⁽²⁹⁾.

(29) וכמו שביבאר בבי"ל ל'קמן (ס"י מב ס"ב ד"ה משל ראש),
שבקדושה עצמה לא מועיל תנאי להשתמש בה לצורך חול,
ומאחר שספק לנו אם הלכה ברשיי או כר"ת, ועל כרחך אחד מהם
חול, אין התנאי מועיל.

[משנ"ב שם]

וְאֶפְעַלְיִפְרִיכָן לְכַתְּחִלָּה יְזַהֵר שָׁלָא יְבֹא לְקַפֵּס⁽³⁰⁾.

(30) וכמו שכתב בבי"ל לעיל (ס"י כה ס"א ד"ה שלא יפגע), שאף
אם מנוחות התפילין בכיסן, שיר בוה 'אין מעבירין על
המצות'.

[משנ"ב שם]

בְּחַלְקָמָועָד אֵין לְהַנִּיתָשׁ שֶׁל רְבָנוֹ קְסָס⁽³¹⁾.

(31) ובטעם הדבר כתוב הפטמי (ס"י לא משב"ז ס"ק ב), משום
שהחוור החמיר מאר שלא להניח תפילין בחול המועד, ואף על פי
שאנו מונחים, מ"מ די במא שמנוחת התפילין של רשיי. ועוד, שהרי
זה ספק ספיקא, שמא הלכה ברשיי, ואף אם הלכה כר"ת, מ"מ
שמא אין צורך להניח תפילין בחול המועד כלל.

יום ג' יי אלול תשע"ה

ס

הַלְבּוֹת תְּפִלִין סִימָן לְדַלְתָּה לֹו

בבכיס תפליין, אלא עעשה שני כייסין וסימן לכל כיס, שלא יתנו של זה בזזה:

לה דין מניין השיטין, ובו סעיף אחד:

**א כרא"ש בסדר
פקון תפליין ובספר
התרומה**

א הרא"ש בהלכה
ספר תורה ובספר
ארחות חיים בשיט
בשכבות הרשב"א

⁽⁸⁾ בכתיבת האותיות. שלא משבגה (ט) (ט') צורת שם אהת מון ולא פרמה א זריך לדקדק (א)

שער תשובה

ורפה"שיות משל עצמו ורש"י רכינו פס או איפכא, דרכינען חאה"ח סימן ב' צ'כ' קורב' ז' וקורמ'ע סימן לו. ואם לא חגיימ אידט מעולם עליו לשם מצוחה פפלון יוכל להקליפם. ובאים התחנה עליכן מעארא למליפין קשי'רעה לא מהני תנאין בין שורות ע"פ דעת אחד וגניהם אפלו פעם אחת לשם מצוחת פפלון לדעת רית או רש"י אסורה להקליפם אה"כ אפלג התחנה עצילם מתחלה. דמקודש לחול לא פטני תנאי, דרכינען חאה"ח סימן ב'. אם עשו כן סקפלון מתחלה לפניהם בו שניהם שרי דקיי באלו התחנה, מ"א. רצועות שמעצאו ואמים יוזעים אם הם של רש"י או של ר'ית, אם באווו מוקם ונוהגים לנקין שני זוגות בטין לאזינה שראטה, ואם הוא בקוקום שרב

מגנחים של ראש"י יגיחם בשל ראש"י, תשע

באור הלכה

דָקְקוֹרְיוֹ מַלְאָקֵן בִּסְימָן מִבְּכָרֶי דִּיבָּר לְשׁוֹנָם, וְהַלָּא לְפִי קְמַבָּרֶר שֶׁסְּקָרְרוֹת
אָזִין מִפְּרָט כִּי לְהַגְּדוֹת מִפְּנֵינוּ לְקָלָה אֲכָל לֹא הַלָּל, דִּינָּמָה לְגַוְרָה קְרָבָה מִלְּמָאָה
הַוּא, וְקָבָא הַלָּא כִּי מִפְּנֵינוּ קְבָרָא לְהַלְּקָה נְזָרָה כִּי הַאֲכָל הַלְּזָן לְחַלְלָה.
בְּגַם הַשְּׁלָמָה דָמִישָׁק דִּכְרָעִיוֹת פְּנֵינוּ גַּנְאָ, וְהַזָּא פְּשָׁוֹת, דָסְטָרְךָ מִפְּשָׁיִשָּׁה
וְעַשְׂלֵעַ בְּגַן, דָקְלוֹן בִּסְימָן מִבְּסָרֶבֶר גַּדְגָּלָה, וְאַפְּלָלָה בְּכָבָטָה וְפְּרָשָׁוֹת לְעַמְּדָנָה
הַתְּשִׁקָּה דָמִישָׁק דִּכְרָעִיוֹת פְּנֵינוּ גַּנְאָ, וְכָלְדוֹן בִּסְימָן מִבְּסָרֶבֶר
וְעַשְׂלֵעַ בְּגַן, דָקְלוֹן בְּגַלְגָּלָה שְׁתַּחַבְבֵד לְשָׁם פְּרָשָׁוֹת, וְהַזָּא כְּזָנָה לְגַרְבָּה
וְאַמְּסָרְיוֹ לְהַוְיָה לְחַלְלָה, וְזָהָרְתִּי לְקָפֵן בִּסְימָן מִבְּסָרֶבֶר לְכַתֵּב עַלְלָו שָׁאָר בְּרִירָמוֹתָה
מִשְׁמָרָה דִּינָּמָה בְּגַה עַל־יְרִיחָה עַל־כְּלִיפָּבִים קָצָת גַּוְרָה, וְסִיכִּי בְּעַגְגָּנוּן, הַלָּא גַּם
עַשְׂפָּה אַיִלְלָא צָל פְּשָׁוֹת קְרָבָה עַל־כְּלִיפָּבִים קָצָת גַּוְרָה יְשָׁגָּנוּן, וְסִיכִּי
הַקְּהִלִּים הַסְּמָשִׁים לְקְרָבָה, וְאַמְּלָן לְקָנִי תְּנָא, וְאַנְיִן הַתְּשִׁקָּה בְּגַדְלָה
וְאַפְּאָפְשָׁר דִּישָׁ לְתַקֵּל עַל־יְרִיחָה נְגַדָּל בְּשִׁלְדָרָאשָׁ רְדָבָנוּ קָסְטָרְבָּה
אַחֲרָיוּן, וְזָרִיךְ עַיִן, עַד פְּתַחְתִּי בְּשָׁמְרָה קְבָא הַיְּטָבָה, שְׁבָזְמָנוּ וְבָאָרְבָּה, וְהַשְּׁמָטָה
פְּשָׁוֹבָה יְדָאָלָהוּ שְׁמָרָה קְבָא הַיְּטָבָה, שְׁבָזְמָנוּ וְבָאָרְבָּה, וְהַשְּׁמָטָה
עַל־יְרִיחָה בְּלָא וְבָאָרְבָּה עַל־יְרִיחָה עַל־זָהָב, וְאַנְיִן בְּקָרָאָן בְּקָרָאָן
עַל־יְרִיחָה בְּשִׁקְמָה וְבָאָרְבָּה שְׁלָל רְשִׁיּוֹת, וְזָרִיךְ לְוָמַר סִיכִּין יְאָוָשָׁל־אָרָאָשָׁן
פְּהָה, וְהַלְּשָׁוֹן: סִמְמָא צָלִילָדָן נְצָחָה זָוָרָ, וְזָרִיךְ לְזָנִים פְּשָׁוֹת שְׁלָל דְּשִׁי
וְזָרִיחָה בְּלָא וְבָאָרְבָּה וְבָאָרְבָּה שְׁלָל רְשִׁיּוֹת, וְאַנְיִן בְּקָרָאָן בְּקָרָאָן
סִיכִּין שְׁבָקָא וְבָאָרְבָּה שְׁלָל רְשִׁיּוֹת, וְאַנְיִן בְּקָרָאָן בְּקָרָאָן וְרְשִׁיּוֹת עָקָרָ: וְעַבְדָּר צָרִיךְ
דְּקָשָׁא הַמְּשֻׁבָּח בְּלָא וְשָׁפָא שְׁלָל רְשִׁיּוֹת, וְבָאָרְבָּה שְׁלָל
עַזְנִים בְּרִיצָעוֹת מַולְלָקָשׁ, וְהַכָּן. עַכְלָל. הַהָּנָה הַשְּׁבָבָקָה קְפָקָא פְּשָׁוֹת
דְּקָשָׁא הַמְּשֻׁבָּח בְּלָא וְשָׁפָא שְׁלָל רְשִׁיּוֹת עַזְנִים, וְבָאָרְבָּה שְׁלָל
לְלִמְנָתוֹן גַּם לְשָׁל וְבָנוּם, אוֹ דְשָׁמָא שְׁלָל שְׁגָנִים אָסוּרָ, וְהַסְּפָקָה הַסְּמָךְות
אַגְּנָדָה, וְלִמְנָנוּ סִים: דָקָא וְאַנְיִין בְּקָרָאָן וְרְשִׁיּוֹת עָקָרָ. אָךְ סָרְךִּי בְּגַדְלָה
דְּקָשָׁא בְּיַן שִׁנְקָה שְׁמָא עַבְדָּן לְשָׁם קְפָלִין דְּרְשִׁיּוֹת אוֹ וְרְבָנוּם, וְהַלָּא קְעָבָדָה
וְסְקָמָה יְשָׁמָה? וְגַראָה לְעַזְנָיוֹת דְּעַמִּי דְּגַעַנְתָּה הַוָּא, דָקְלוֹן בִּסְימָן לְטַסְפָּר טַאִימָה
דְּקָשָׁא לְחַקְה קְפָלִין שְׁלָא מִן הַמְּמַקְה בּוֹדֶק מַמְּקָה גַּי קְזִיזָה בְּחַסְרָה וְחַרְבָּה וְדַי
חוֹשִׁין שְׁלָא עַבְדָּר המַזְרָעָה שְׁלָא לְשָׁמָן, דְּהַכְּלָבָקָרָאָן בְּזָהָה: וְלִמְנָן
סְקָמָה בְּגַדְדִּים בְּעַגְגָּנוּן, דָלוּן יְהִי וְדַהֲלָבָקָרָאָן שְׁהַקְּרָבָה צָרִיךְ עַבְדָּר
בְּזַמְּנִים שְׁהָהָה יְדוֹעָה אַסְרִיךְ עַבְדָּר אוֹ לָא, וְאַנְיִן הַכִּי נְמִי דְּבָקָרָאָן
הַבְּהִטְבִּים וְרִיצָעוֹת אַין נְכָל לְאַמְּרָה שְׁהַכְּלָבָקָרָאָן עַמְּהָה, דָקְלוֹן יְשָׁהָה
בְּפִנְבְּרָקִים וְדַלְלָעֵל בִּסְימָן לָג, וְאַמְּלָן שְׁפָא אַוְתָּה שְׁעַבְדָּבָר מִפְּנֵנוּ שְׁחָה
שְׁחָאָנָיְן בְּפִנְבְּרָקִים וְדַלְלָעֵל שְׁחָאָנָיְן בְּפִנְבְּרָקִים, וְהַלָּא
הַקְּרִיצוּתָה בְּלָא עַבְדָּר לְשָׁמָה, וְאַמְּלָן הוּא מִצְלָה עַתָּה מִלְּלָקָשׁ
עַזְנִים עַזְנִים פְּרָלָה בְּזָהָן וְזָהָן בְּזָהָן דְּעַתִּי בְּקָנְעָנוּת. וְבָאָמָת עַזְנִיךְ
בְּזָהָן, וְדַרְלָה בְּזָהָן וְזָהָן בְּזָהָן בְּרִיצָעוֹת הַגְּמָצָאתָה, רְשָׁבָא רְקָאָן
בְּזָהָן שְׁנָחָרָה לְשָׁמָה תְּלִשְׁמָה, דָקְלוֹן יְשָׁהָה יְשָׁהָה וְזָהָן
בְּזָהָן, וְהַרְחָה יְשָׁהָה שְׁמָקְלָה בְּזָהָה וְשָׁלָא בְּזָהָן הַוָּא, וְכָמוֹ שְׁבָאָר
לְשָׁהָה, דָקְלוֹן יְשָׁהָה שְׁמָקְלָה בְּזָהָה, וְמִשְׁבָּחָ אָסְנָדָמָן וְכֵרָ, פְּמָאָג:

חול. וממילא דאסור להחמיר הפסיקים, וכל-שכן הbatis והריצוועות רוחנפרשיות, משל רשי' לבנו פס או איפכא. אם לא הניתם אדים מעולם עליינו לשם מצוות פולין, יכול להמליך⁽²⁸⁾. ואם נגינון אדים עליינו אפלן עטם אמרת שס' מצוות פולין, והיו קסודין על-פי דעת אחד מהם, רבנו פס או רשי', אסור להחמיר פון שוב אתריך; ואפללו אם הינה עליין מעקר אלה בחילוף בשערץ, לא מהני, ומקדיש לחיל לא מניין נטאנו⁽²⁹⁾ (אהרוןוט). כתוב הפשיריגרים, דאם מעא צורעות ואין יוזע אם הם של רשי' או של רבנו פס, יכול להחמיר לפרשיות של רשי', ורקא מניחין של רשי', וכן סבריא לעז גס-בן רושי' עקר, ומעלין בקדש. עין בכא הריטב ובבאור חלכה. ויש מן אהරוגים שפקלין יומר, דילידין דסובידין רושי' עקר ובכ"ל, יכול להחמיר ולטל רצואה משל רבנו פס לרשי' קשאיין לו ארכעת, אבל משל רשי' לבנו פס אסור לטל בכל גווני. ואם נידען שהחזייא פיס של רבנו פס תחולת, עבירות, כי ליזין נ"ש עקר ולא נוי בקה אין מעבירין על הנפצות, ואף על-פיין לתחלה יזהה שלא יבוא לכהן⁽³⁰⁾. בחול-המועד אין להניחס של רבנו פס⁽³¹⁾, ובתחשא באב למונחה יניתם קרוצה: **א** (א) נהגו. על-פי קקבלה ביד סופרים, איש קפי איש (טור): **ב** (ב) במניין השיטין. וכן יש קבלה בידם בענין התחלה הראשי

השורות בשליד ובשלראש, במקרה בטור ובקיטת יוזף, וסופרים כי אין מואקקין במלחין כאשי השורות ומושבים כאשר יזדמן להם⁽¹⁾. והרוצה לזכור, לא ימש אזהיות או יקח קרבנה כדי לבן ראיי השיטות, כי אין נוי לתפלין, אבל מעט רשות⁽²⁾ (פמ"ב): (ג) ואם שעה. בין שליד ובין בשלראש⁽³⁾. ואם אין לו שליד ורק חלק צער ואך שאין יכול לתקבב עליו שבע שיטין אם לא שיקtab כתיבה דקה מאה, גראה דעתוב יותר לשנות פון שיטין, עין בקדרכי בהלכות קבנות סוף הילכות תפלה, וורבא לעיל סיון לב, דבכללו "זה אליו ולאנו הו" לכתב כתיבה גסה במקצת, שלא יהיה במקנית מנהה. ובאותן אלו רואין בחוש דבקתיות דקדוקת שרגילין איזה סופרים כהיום בענומינו הנכנים מצוו כתבה וכמה קלוקלים גם במלחין כתיבתן, שלא נקבעו בדין מחלוקת דוקון, וברבם חסר כתבה וכמה קגין דשעתן⁽⁴⁾ ג"ץ רהוא מדינא דגברה, כייש מתקראשנים שמחמיירין בזה אפללו בדיעבד⁽⁵⁾, ושומר נפשו לא יקנה פרשיות באלה בתוך תפלה, אם לא שיביך אותך מתחלה היטב נטיב וידע מי חביב הפרשיות, פרשיות באלו מצוו מחד דכומכיבין גם עזין גערימ"ג שלא ידע כל דיני כתיבת סת"ם:

(א) בכתיבת התאגדות מדורמתה אחר כתתייה עליידי נקכט: זו קראנו או טשטוש דפסול, וכדעליל בסימן ל' (ב) צורתה. אפלו

יום ד' י"א אלול תשע"ה

120 בָּאָר הַגּוֹלָה

ב שם ג מנהחות כת

(ב) לאחרת: הגהה וילכתחלה יכתב (ד) בכתיבתה מטה פמברא בטור ובשאר פוסקים, והוא ידע אצל הטעפרים; מהו (ח) אם שעה בזרות הקטב אינו פסול: ב' בכל אותן אריקות להיות גלם אחד, לבך אריך להיות בענודה שעל האלף שהוא במין יוד ובנקודה שפתוחה יבוקרי' (ו) השין' ו והעין' ואחריו צדי' שיכיו נוגעת באאות, (ז) ובאותה (ח) שאינה נוגעת פסולין, (ט) וכן בשאר אותיות, חוץ מה'א וקו'ר' (י) שאין (ט) [ט] לצע הרgel (יא) בגע, ואם נגע פסול: ג' ציריך (יב) למלח (ט) [ט] (יא) שעתב' ג' ז' והטעפרים (יד) נהנו

באר היטב

(ג) לא-גע. בכרו שארם בינויו ניכרנו היבש מעל ס"ה שע"ג קבינה
בשוווא בו, וב"ח קמ"ב בשם "ש ברוחך אפה. גם לא רוחקה יונטו
מעבי היג: (ג) שעתנ"ז ג"ע. ארוק שירין הפתמים נועצים בגוף
האותיות, וכך אחד נפרד מחרבו, מ"ע סימן לח. גם לא קדיבון בסוף
האות ב"א באMISSון. ואם אין נועצים בגוף האותיות או שנוציאין זה
בבוז פסלים, מיהו אם בדיעין שפטבן אפקה פלין שנפרד אמר
בשרה אפלו הארץ בְּה עא"פ שאינה קורעת פשרה, רעל' סימן לב

משנה ברורה

(יא) בבג. והוא הרים (ז) קווינ' בירכו שפצדו. וכל זה אפלו אם געשה הרגיעה אחר הפתיחה, ואפלו אם הרגעה דקה בחוט השערה⁽⁸⁾, וכן שפצתה לא לעיל בסדין לב עperf' יה במשה ברורה שם, וענן שם בענין (ט): פקון קאות אם לא כתוב אחר זה, די לאו הכי קרי שלא בסך[ן]: ג (יב) לתייג. אפלו בספרותה, ולבשכן בחתוט בchaplin ממוות. והפגן כלו לאלו נאותיות, (ז) אחד מניין אחד משמאלי ואחד מלפעלה; ויש אומרים דשלשפן מלמעלה וכן נונגן. וענין זו דק הוא בל פג ותם, אף גונאי באלו הארץות. לששות כל אחד בען (יג) פגונת זונע⁽¹⁰⁾, אך שיקוי קטעים ודקם מאדר⁽¹¹⁾: (ימ) שעטבי ג'ין, והוא הרים (יד) צדרי כפפה ונונ' פשוה. ואם (טו) הושך הפטור לעשות פגין חוץ מאותיות שעתג' ג'ין וחוץ מלאו הקופרים בשטו ובלבוש שונגו בהם הפטורים, מעצמו כל שללא מזבר בספרים. ולחחה אין כוכן להושך פגין למתקן, ואפלו באותיות שבסשם מקיש. ותויג של שעטנו ג'ין הוא (טו) בשין⁽¹²⁾ על ראש השלישי של האות, וכענין וטיה' וצדי' על ראש השמאלי, ודריבן (ז) אמאץ'יתו לא סטוף. רק חבר האחרונים בשם תשובת הקרמ'ע, שיקער שהקיי הפגין נברדרן כל אחד ממחבריו קרי שלא גראו ורק בחמותה זונגן ולא בעין' ושין', ולעכובא הווא⁽¹³⁾. גם ארייך שהקיי הפגין נונגען בגוף קאות, ואל לאו הכי פסולין⁽¹⁴⁾; דרכ' דאיין עופר בעשית הפגן, כמו שפק המתבר, מפל אוקום זה גרע, ומי רדי' דקיי (יט) פירון אוות קטעה בין השיטין⁽¹⁵⁾. עין ביד-אפרים שכתב דלא מהני⁽¹⁶⁾ אף אם ימשיכם אמריך אל קאות, רק ארייך לגורם ולתקבם מתקש. רק אם יעצין שפקן פקחה טילין שנברדר אחר שנקטב ומכל'ירן בהמשכה אל קאות. הלבושייה-שדר כתוב, דעם' עס בירא לה רלא גרע זכר זה מתחרין הקפת גויל דאיינו מעופר רק בפחלה, ועל-כן אם נברדר אחר שנכתב קשור בלא פקון כלל, וומילא לדרביי אם לא קיו נונגען מתקלת הקטיבה מהני' עיל-בל-גניםifikoon, דומיא' ומה שכתב הפגן-אברך בסדין לב עperf' גאנטן בו לענין הקפת גויל, וכן משמע לעניות געט'י מפשטה דלשנה דעם' עין שם. ומכל מקום לחתלה נכוון להחמיר ביד אפרים, עין פרידגדים: (ז) נונ' לתיא. בchaplin אותיות אחריות מלבד אלה, והמ נזקרים בשטו בשם השטושא רבא ובשם קרמ'ע. ונטיגן קאלו הם (ט) פגינים בדורולים. אך שיקוי דקים, שלא יתקלקל קאות על-ידי' זה. ומأد ארייך להזה ביטוח בתציג של הויא' או שעל הייז', כי באל ישנה האות

שער האזינו

(ה) מחלוקת כת ע"א: (ב) לעיל ביסימן ל"ב בעייף ייח ובמלו שפחים בכאור פקר"א שם דזה מקורי שני בזורהות: (ג) בית-יוסף בשם מוקרי"ק בפיין זה: (ד) פרקי בגדים: (ה) בן מכך מהגן"א וכן מפהה קומותה: (ו) ביסימן ל"ב בעייף כה: (ו) ט"ז וט"ז"ר: (ט) בית-יוסף: (ט) מגן-ארנולד ואלה ר' ר' (ט) (לעילן [לעקרן] בקביניות האותות ע"ש: (ל) קרבפים פרק ז מילולות ספר תורה: (ג) טר וויה-יעדה וויבאו הבתיה-יעודה: (ג) בית-יוסף קשם קאגור ווקקב"ס: (ט) בית-יוסף בשם רב"י: (ט) תשובה חתימת-ספור: (ט) בית-יוסף בזרה עפם: לדלא קמה שצבר פה בשם הנמקידושה, וכן מוקח מספר כתוריה שהובא בביות-יעודה פה: (ט) מגן-ארנולד: (ט) מיד-אפרים והagan ר' עקניא איגדו בשם קמ"ע: (ט) בית-יוסף וויכרא-משה:

* וראדה דטיל אה רלהיזה

הלבות תפליין סיימן לו

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק י]

שארם בינוּנוּ) נפערנו היטב מעל ספריתוֹת שעל-גבי בימה בשחוֹא קרוֹא בוֹ).

(6) ובינוי, ביאר מהכח"ש (ס"ק א) שהוא בקומה, דהיינו לא ארוך ולא קצר. ולענין מספר השנים, הביא שם שכטב הח"ח בשם הברור שאמר שהינו מבן כ"ה שנים עד בן חמישים.

(7) וכטב מהכח"ש (שם) בביאור דעת המג"א (שם), שהוא ברייחוק אמה.

[משנ"ב ס"ק יא]

ואפסלו את ההגיעה דקה פחות השערה⁸) וכור, חי' שלא כסדרן⁹). (8) ואפסל על פי שתינוק קורא אותה קו"ף או ה"א, מ"מ הרוי דיא פסולה, וכמו שכטב בשעה"צ לפחות (משנת סופרים אותן קו"ף ס"ק ד) שהרגל עציכה להיוון תליה. ומטעם זה כתוב במסנת סופרים שם, שהוא הדין אם הרجل השמאלית של הקו"ף נוגעת בירך הימנית הרוי דיא פסלה, אף על פי שנראית דיא בקו"ף, וכן כתוב בשווית סתיים (להגר"ש קלוגר, סי' נד) לגבי אות ה"א.

ואם בראיות עין רגילה נראה הדבר בניותה, ורק על ידי זוכפת מודלota ניכר שיש הפסק כל שהוא, כתוב בשווית זוכפת מישרים (זה"א סי' א) לענין מוקף גول/, שאין להתחשב בזכוכית המגדלת, ופסולה.

(9) מסתימת דבריו ממשמע, שאף אם הנגעה היא דקה, ונעשה לאחר הכתיבה, לא מועל תיקון האות אם כבר כתוב לאחריה, משום שהוא שעלה"ל לעיל (סי' ל"ב סי' ד"ה רגלי) הוכחה שאין הולכה כדריך בדין זה.

[משנ"ב ס"ק יב]

ונפקין קאלו הם שלשה פגין¹⁰) קטפים ודקים פחות השערה¹¹) וכור, טוב יותר לעשות כל אחד בעין פמונה זיין¹²), אך שיקוי קטנים ודקים מואדי).

(10) וכטב הא"ר (ס"ק כד) בשם הרדר, שלא יוסיף על שלשה תנין, ואם הוסיף עליהם פסלים. אולם המקדש מועט (סי' לו ס"ק ז) כתוב שבעיר כוה יש להזכיר בדיעבד.

(11) ואין שיור לארוך התגים, ומטעם זה כתוב במסנת הסופר (סי' ה ס"ק קפב) שגם רואה הסופר שאם יאריך את התג יכנס לתוך האות דלת' או לתוכה ריש' שמעלוי, יקצרכנו.

(12) וכטבו שכטב הרמב"ם (פ"ב מוחל' תפליין ה"ח) שהתגים הם כמו יגנ"ים קופפים, וכן כתוב בספר החינוך (מצווה תריא).

(13) וכמו שכטב להלן (ס"ק יד), שגם יעשה את התג גדולים וubits, עלולה צורת האות להשתנות. וגין התג האות יתפרק (ס"ק יג) שראוי לעשותו גבהו יותר משתי התגין האחרים.

[משנ"ב ס"ק יג]

שיקוי מתחנים לקאות¹³) וכור, ולעפbeck האות¹⁴) וכור, אין לא חי' פסולין¹⁵) וכור, אותן קטנה בין פשיטין¹⁶) וכור, שפטב שלא מתקני¹⁷).

(14) וכטבו שכטב בהמשך דבריו בשם שווית הרם"ע מפננו (סי' לח) שאם לא חיברם הרוי הוא בתרון אותן בין השיטין.

(15) ולענין תיקון, כתוב בבה"ל לעיל (סי' ל"ב סי' ד"ה צירף) שמדובר, וכך בתפלין ומורות, ואין בזה ממשום שעלה"ל כסדרן, כיון שצורת האות ניכרת גם לפני המחика.

המשך בעמוד הבא

[משנ"ב ס"ק ז]

ונרפה לאות אחר, פטול¹⁸) וכור, בטימן לב סעיף יח לא משמע כן¹⁹). (2) וכגון שעשה רג גדול בקצתו הגג של האות קו"ף, ועל ידי זהנדמית במקצתה לאות למ"ד, שאף על פי שבאופן כללי נראה לכל שאות קו"ף היא, מ"מ כתוב במסנת סופרים (אות קו"ף) שהוא פסולה, מפני שבצד אחד היא דומה למ"ד, והוסיק, שמטעם זה כתוב המשעה רקה שיש להרחיק את התג מהקצתה כדי שלא תיראה האות כלמי".

(3) כוונתו למה שכטב הגר"א שם, שאות ה"א שנדרבק רגלה לגגה הרוי היא כשרה, ומה שנינו בברייתא (שבת קג, ב) שלא יעשה הח"י חיתין, תירץ שם שכינן שעושים חוטפות בגג החיתין, אם כן בשאנן חוטפות ניכר שהוא ה"א ולא ח"י. ומהו הוכחה המשנ"ב שאות שנדמית במקצתה לאות אחרת כשרה. ואף על גב שלහן (ס"ק יא) כתוב שאין אנו נוקטים לדינה בהגר"א, וכן כתוב לעיל (סי' ל"ב ס"ק פג), כתוב המשנת הסופר (סי' ה ס"א ביאור הסופר ד"ה אם שינה) לשב, שהוא שפצל המשנ"ב הוא מטעם אחר, משום שסובר שטלית הרגל היא לעיבוכא, וכן שכתב בשעה"צ לפחות (משנת סופרים אות קו"ף ס"ק ד), אבל מצד שני במקצתה האות הסכים שיתכן לנוקט בדברי הגר"א שאינו פסול.

ואף מדברי ספר התרומה, הցחות מיומניות וספר היראים הוכחה במסנת סופרים (אות ט"ז ביה"ל ד"ה ולא) שסוברים שאות שמקצתה דומה לאות פסלה, וכטב שהרבבה חולקים על זה. [וראה מה שכטבנו שם באות סמ"ר בשם הדרכי נועם].

[משנ"ב ס"ק ח]

תפונת קאות פטוזרים בפספרים²⁰) וכור, דרבנן שאין לו שרש בגמרא אין לפצל קאות עבור זה²¹).

(4) וככפי שכטב בשווית הרא"ש (כלל ג סי' יא): "叱ורת האותיות איןם שוות בכל המדינות, הרבה משתנה כתוב הארץנו (אשכנו) מכתב הארץ הוצאה כתוב כן לענין מ"מ סתומה שהרחבת את גגה יותר מרראש הי"י, שאין פסל, וכן שביואר בשעה"צ לפחות (משנת סופרים אות מ"מ סתומה ס"ק ז) שדין שאין נמצאו בתלמוד איןו.

מעקב [וראה שר"ת נודע ביהודה יוד' מהדורות סי' קעא]. ובשו"ת שתים (להגר"ש קלוגר, סי' בח) הקשה מהדרין של יוד' האל"ף שנדרבק שהוא פסל [כמו שmoboor בשוו"ע לעיל סי' ל"ב סי' ח], אף על פי שאין לו שום רמז ושורש בש"ס. ובשו"ת חותם סופר (יוז"ס סי' רסז) כתוב, שאף על פי שצורת האות אל"ף לא נוכרכה בש"ס, מ"מvr קבלנה ממשה בסיני, וכן הוכרכה צורתה בספריו האגונים שמאיפהם אנו חיימ, עכ"ד. וכן כתוב הגדויל הקדרש (כלל יב אות ט), שלא רק מה שמאפור בש"ס במפורש מעקב, שהרי גוף צורת האותיות לא נתפרש בש"ס, ומماין ידעתו שזו אל"ף וו בית, ובבבירה שסמכים אנו על קבלת תורה ככתוב הלוחות.

ולענין מכך טעות במכירת תפליין שאין שכן כשרות לכתילה לאלה רק בדיעבד [מחמת דבריו הנודע ביהודה הנייל], כתוב בשווית שבט הלווי (חי"א סי' ז אות ב) שאם המכור לנו מודיעין לקונה שאין כשרות לכתילה, יש לחוש שנחשב הדבר במקח טעות, אך אם הקונה הוא אדם שכל חי' דיעבד ואינו מדרך ומהדר בנסיבות, אין זה מכך טעות.

חֲלֹבּוֹת תְּפִלִין סִימָן לו'

ויאוראים ומוספיים

20) שומה שאמרו בغمרא שעטנין ג' צירכה שלשה זייןין, היינו שרשעה ראשיהם משוכרים ולא עגולים, וזהו לכל ראש שלש פינות.

האטם עשה הראש עגול, אלא שהוסיף לתגן על גביו, הסתפק בכוונה לסתן (משנת סופרים את טיעת) אם על ידי התגן תוכשר האות, ונשאר בעצ"ע.

משנת סופרים

בדבר שלם בעין לא חזי דברו) וכו', שבאייה דבר גם הגאון ר' יעקב איגר מורה להפרימרים⁽²⁾.

מהם מודרגים במאזות,

(2) שם (סכ"ה ביה"ל ד"ה מכירם) כתוב, שם הפסיק באות גדול נויראה לעין כל מרחוק, גם הרעניא מודה לפט"ג שפסול.

[אשנ"ב ס"ק ט]

¹⁹ וגם ה'גרא' בברורו מישב לכל אחת מנו השיטות).

19) ומעינו בזה שלש שיטות:

א. דעת הטור (י"ד סי' רעד) שדייק מהרא"ש שם לא היה שיטנו' ג' פסול, כיון שהחוכר דין זה בגמרא (מנחות כת, ב) וכן דיק היב' (כאן) מספר התירומה, והביא מספר הגהות ומספר האגור (ס"ג) שכחובו בשם ר' ת' שם לעובבאו, שאיתן גרע מוקוץ של יו"ד.

ב. דעת הראים (יראים השלם סי' שט), הובא במשנה ב' כאן ולקמן במשנת סופרים אותה ט"ז), שהוא שאמרו בגמרה שם שעטנין ג' צרכיה שלשה ווינני, אין הכוונה שייעשה תגין על האותיות, אלא הוא דין בעורות גופן אותן עצמה, דהיינו שיש לעשות את ראשי האותיות שעטנין ג' מושוכים ולא עגולים, שיהיו לכל ראש שלש

ג. שיטת הרמב"ם (פ"ב מהל' תפילה ה"ט) שאין התגין מעכביין
[בראה שאמ פ"ג ב' ג'נ]

[המשך]

אכל אם עשה למעלהرأسו עגל גס-גן, משמע מהבית-יוסף דין
לרבנן אפלג בירושה לפני פרגונת הרא"ה^(ט)

המשר מעמוד קודם

האחרונים (לבושי שרד, והשערי אפרים שער ה ס'ק י) שלא
בហנודע ביברבה.

18) וטעמו, שכיוון שכשכתב בתחילת בפני עצמו חל עליו שם אותן רקעתה שנקתבה בפסול, שוב אין הוא חור ליהירא בשם יתג' על ידי שיחברו אל האות, מה שאין כןakash לתוכה שנفرد לאחר הכתיבת האות, שכבר חל עליו שם-tag' בשעת הכתיבה, ולכן יוכל לחזור ולחברן אל האות.

(16) והחו"א כתב (אורח ס"י ח ס"ק יא), שמשמעות הפסוקים שלא הווירו על דין זה, אף על פי שהוא דבר שכחיה ומצוי, מוכחה שתלכו על הרמ"ע, וסבירים שכבר בוציר כה, ובפרט במקרה שההנפקה הוא מושעת ונזכר ההפך שם מגי הנאות.

17) ובביה"ס ל' לעיל (ס"י לב ס"כ ד"ה א') הביא מחלוקת הפוסקים אם יתרוון אותן פסול בין הרשיטין, ודעת השוו"ת רונע ביהודה (מדור"כ י"ז ס"ג עד') שאינו פסול, ורבנן הרמ"ע אלו הוכיחו

